

1940 FEB. 10.

VI

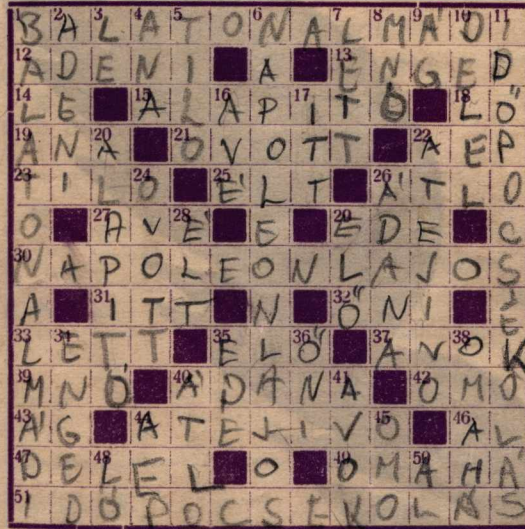
Panicorn A.

KERESZTREJTVÉNY.

(10 pont).

Függőlegest-vízszintest egyszerre.

(Beküldte: Hursán Pál.)

- x 1— 1. Balatonvidéki fürdőhely.
- x 12— 2. Öböl a Vörös-tengerben.
- x 13—34. Az okosabb teszi.
- x 14— 3. Igeköető.
- x 15—20. Van ilyen levél is.
- x 18—48. A vadász.
- x 19— 4. Görög prepozíció.
- x 21—24. Védett.
- x 22—44. Aep.
- x 23— 5. A forradalmak eszköze.
- x 25—28. Sírkövön szerepel.
- x 26—40. Geometriai egyenes.
- x 27—16. Ford.: nőnév.
- x 29—35. Férfinév.
- x 30— 6. III. Napoleón fia.

- x 31—17. Mutatószó.
- x 32—36. Öni.
- x 33— 7. Északi nép.
- x 35—29. Igeköető.
- x 37—41. Ford.: Szilíciumoxidnak vízzel alkotott vegyülete (...sav).
- x 39— 8. Egymásutáni betűk.
- x 40—26. Török vilajet fővárosa.
- x 42—45. Omo.
- x 43— 9. A fa része.
- x 44—22. A tejszarnok.
- x 46—50. Rangjelző szöcska.
- x 47—10. A Nap teszi.
- x 49—38. U. S. A város.
- x 51—11. Haszontalan időtöltés.

BETŰREJTVÉNYEK.

(Egyenként 2 pont).

Lrom Szokolay Pál.

H ? Horváth István

csillagos eg

M
—
A'

URANUS OS *S*

Eddig elérhető legnagyobb pontszám:

$28, \frac{23}{51}, \frac{26}{77}, \frac{30}{107}, \frac{20}{127}, \frac{16}{143}$

M, 26, 26, 24, 23

IFJÚ ÉVEK

BUDAPEST, 1940. FEBRUÁR.

XVIII. ÉVFOLYAM. 6. SZÁM.

A FORDÍTÓ

Károlyi Gáspár emlékezetének.

Károlyi Gáspár gönci szobra.

Alkotni könnyebb: a szellem szabad.
A képzelet csaponghat szerteszét,
Belekapathat a felhők üstökébe,
Felszánthatja a tenger fenekét,
Virágmaggal eget-földet bevethet,
Törvénnyé teheti a játszi kedvet,
Zászlóvá a szeszélyt, mely lengve lázad,
S vakmerőn méri Istenhez magát...
Az alkotás, jaj, kísértetbe is visz.
A fordítás, a fordítás — alázat.
Fordítani annyit tesz, mint meghajolni,
Fordítani annyit tesz, mint kötve lenni,
Valaki mást, nagyobbát átkarolva,
Félig őt vinni, félig vele menni.

Az, kinek szellemét ma körülálljuk,
A Legnagyobbak fordítója volt,
A Kijelentés ős-betűire
Alázatos nagy gonddal ráhajolt.
Látom: előtte türelem-szövetnek.
Körül a munka nehéz árnyai:
Az Igének keres magyar igéket,
Látom, hogy küzd, az érdes szittya nyelv
Megcsendíti-e Isten szép szavát?
És látom: győz, érdes beszédinek
Szálló századok adnak patinát.
Ó, be nagyon kötve van Jézusához.
Félig ő viszi, félig Jézus őt,
Mígnem Vizsolyban végül megpihennek,
Együtt érve el egy honi tetőt.
Amíg mennek, a kemény fordítónak
Tán verejtéke, tán vére is hull,
De türelmén és alázatán által
Az örök Isten beszél — magyarul.

Reményik Sándor

Készen a tisztaságra

Áron vétettek meg; dicsőítések azért az Istent a ti testetekben és lelketekben, amelyek az Istenéi. I. Korintus 6:20.

Nem a magatokéi vagytok! — ezt szeretné Pál apostol nagyon erősen a szívetekbe vésní. Mind testetek, mind lelketek Istené! Egyszerű ez a tétel, de a gondolkodásmód gyökeres változását vonja maga után, ha egyszer valaki megszívleli. A sajátomat nyugodtan rongálom, piszkítom, gyűröm, de ami másé, azzal csak úgy bánhatok, ahogy az a Más, a gazdája megkívánja. Ki adna kölcsön könyvet, ha tudná, hogy zsírpecsétekkel, gyűrött lapokkal, agyonfirkálva kapja vissza? A könyvkölcsönzés iratlan törvénye mindig is az volt: tisztán szeretnén viszontlátni.

Igy szeretné visszaszerezni Isten is azt a drága ajándékot, amelyet áron („nem aranyon, nem ezüstön, de Krisztus szent és drága vérén”) vásárolt meg magának és nekünk adott használatra: testünket és lelkünket. Hogy ez megtörténjék, ahhoz kettő szükséges: a megtisztulás és tisztántartás. Ez a kettő különböző s mégis egymás mellett állandóan meglévő, egymással kölcsönhatásban álló folyamat. Főszabálya ez: „Ha világosságban járunk, mint ő maga a világosságban van: közösségünk van egymással és Jézus Krisztusnak, az ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől.” (I. János 1:7.) Határozott lelki magatartást jelent tehát ez a kettő: készséget a tisztaságra. Krisztus vére az, ami megtisztít, de mi vagyunk azok, akik ezzel a Vérral közösségben maradunk. Hogy pedig közösségben maradhassunk, ahhoz feltétlen szükséges a „világosságban járás”. Határozott, erélyes, mondhatnánk: kegyetlen elutasítása mindannak, ami a bűn homályát, szennyét-mocskát borítaná testünkre-lelkünkre. S ezt legelső sorban is bent a szívben, a gondolatok, érzések világában.

Ez a magatartás azonban tarthatatlan önmagában. Ha csak negativum. Pozitív cselekedetté, munkává, harccá kell átváltoznia, offenzív jelleget öltenie. Készen a tisztaságra tehát annyit jelent: harc a tisztaságért. Viszont Isten országában a harc sohasem a rombolás, támadás, öldöklés negatív síkján folyik, hanem az építés, segítés, szétsugározás, Istendicsőítés pozitív frontján. Ahogy igénk mondja: dicsőítések Istent a ti testetekben és lelketekben. Vagyis: éljetekek úgy, hogy „látván a ti jócselekedeteiteket, dicsőítsék a ti Mennyei Atyátokat”. (Máté 5:16.)

Misszionáriusok vagyunk tehát mindannyian: vagy a tisztaságé, vagy a gonoszságé. Középut nincs. Te melyikre állsz készen?

Pokrócommal

Ilyen rongy pokróc leszek én is,
mint amilyenek fekszem mostan?
Mennyei szín él benne elfakulva.
Úgye a kedv is ilyené rokkant?

Tegnap hengegtem, akár a festék,
melyet pokrócom gögösen visel.
Ma már a csalódás ül mellettem
és gonoszskodik: még hiszel? hiszel?

Lopva a pokróc szárait lesem:
az egyik selymes, másik daróc,
a madzag is ócska, mely összefogja
a szegényes padlótakarót.

És mégis színesen mosolyog,
mikor a napfény rajta hempereg
és apró porocskákkal labdázik,
mint egykor én, a visongó gyerek.

Bakó József

Károlyi Gáspár

Ha valaki kezébe veszi a Bibliát, annak a legelső oldalán, a címlapján ott találja ezt a mondatot: Magyar nyelvre fordította Károlyi Gáspár. Károlyi Gáspár Biblia-fordítása, a híres vizsolyi Biblia, 350 évvel ezelőtt jelent meg s azóta nemzedékek ebből tanultak, evangélikus és református szószékeken Károlyi Gáspár szavain keresztül beszél Isten magyarul. Bod Péter, a magyarigeni tudós református pap méltán írja: „Csoda mint megszentelte és megáldotta az Isten ezt a Károlyi fordítását!”

Ha kezünkbe vesszük a legelső teljes magyarnyelvű Bibliát, a címlapján ezt olvassuk: Szent Biblia. Az az Istennek ó es wy Testamentomanac Prophetac es Apostoloc által megh iratott szent könyvei. Magyar nyelvre fordítottatott egészen es wyonnan, Az Istennek Magyar országban való Anya szent Egyházának épülésére. Lucac. XVI. vers 29. Vagyon Mosesec es prophetaioc hallgassác azokat etc Visolban. Nyomtattott Mantskovit Bálint által. MDXC. Bódog asszony hauanac 10. napian.” 1590 január 10-én jelent meg a teljes magyar Szentírás. A jubileum alkalmából emlékezzünk meg a magyar evangélikus és református egyház nagy kincséről, a magyar Bibliáról, ennek a fordítójáról.

Károlyi eredeti családi neve Radics Gáspár volt. Nagykárolyban született 1520—1530 táján. Életéről csak igen gyéren maradtak fenn adatok. 1555—56-ban Luther városában tanul, Wittenbergában, Mélius Juhász Péterrel Debrecen s a Tiszántul nagy reformátorával, a magyar Kálvinnal együtt. Legközelebbi adatunk 1562-ről van, beszorítja

a török a szatmári várba s itt Ruzskai Dobó Domokos, az egri hős öccse „fogta őt szárnyai alá.” Hálából neki ajánlotta 1563-ban megjelent munkáját: Két könyv minden országoknak és királyoknak jó és gonosz szerencséjeknek okairul. Miért támad reánk a török? Bűneink miatt büntet Isten. Most vár az Isten, hogy a magyar nemzet megtérjen. „Hallgasuk és böcsüljük az Istennek az igéjét és az mi életünket igyekezzünk melléje rendelni!” Ebben foglalható össze a könyv tanítása. Sok nyomorúság közt élnek őseink, Károlyi Két könyvből egyetlen példány maradt fenn csak reánk!

1563-tól Göncön van, mint az ottani református gyülekezetnek a papja. Bencczédi Székely István az első pap, aki 1559-ben adta ki magyar nyelven az első világtörténelmet, tudós ember s mellette él Károlyi. Csakhamar kassavölgyi esperes lesz, 108 gyülekezet gondja s látogatása, irányítása nagy munkát jelent. A szentháromságtagadók Abauj vidékén is szervezkednek, Egri Lukács a vezetőemberük. 1566-ban Göncön zsinatot tartanak ellenük, s elhatározzák, hogy: egyedül a Szentírást kell az egyházban megtartani. Egri Lukács később is zavarog, 1568-ban Szikszón, majd Kassán tartanak zsinatot, Károlyi is részt vesz azon. 1569-ben a szentháromságtagadó unitáriusok elleni harcban a nagyváradi dispután is megjelenik Méliusszal együtt. 1567-ben tatárok dulják fel Göncöt, a következő évben a törökök. Károlyi közben Tállyára megy át papnak, de visszajő Göncre.

1586-ban nekifog a nagy munkának, a Biblia-fordításnak. Sürgetik paptársai,

Rákóczi Zsigmond, az egri várkapitány, (a későbbi erdélyi fejedelem!), ecsedi Báthory István országbíró. Meggondolja „az anyaszentegyháznak a mi nemzet-ségünk között való fogyatkozását és jóra való épülését és saját tisztét.” Munkájáról beszámol maga is az előszóban, de beszámol erről Szenczi Molnár Albert is, a református zsoltár-fordító a Károlyi-Biblia második kiadásának, az 1608-as hanai Bibliának az előszavában is: „Mely első kibocsátásnak szolgálatjában, akkori gyermekségemben is részessé tött engemet az Istennek gondviselése. Holott az időben lábánál forganék az böcsületes embernek Caroli Gáspárnak az gönczi predikátornak, az ki fő igazgatója volt a kinyomatásnak és engem gyakorta az visoli nyomtató helyben kiküldött az ő tőle irott leveleskékkel. És előszer pedig jól emlékezem reá, melly nagy isteni félelemmel és böcsületességgel kezdett az első kibocsátáshoz a böcsületes Caroli Gáspár. Mert előtte állottam egykor, midőn tanácskoznék Pelei Jánossal, az ő schólamesterével, az ő seniorságához (esperességéhez) tartozó tanítói atyafiaknak egybegyűjtése felől, közönséges könyörgésre, ez elkezdett dolognak jó előmeneteliért. És mikor már az könyv nyomtattatnék is, egynéhányszor hallottam, hogy fohászokdván így szólott: Csak az Isten addig éltesen, míg ez Bibliát kibocsátassam, kész leszek meghalni és az Krisztushoz költözni. És kívánságát megnyervén az istenes vén ember, két esztendővel azután elköltözött az szentek lelkeinek fő pásztorához és pispekéhez, kinek dicsőségét öregbiteni ez könyvnek kibocsátásával is kívánta.”

A fordítás három évig készült. Az egyházmegye közös imádságával kezdődött a nagy munka s Isten megsegítette

Károlyit. Pártfogói, Rákóczi Zsigmond, ecsedi Báthory István Németországból hozatnak papírost és betűket, nyomdászt is szereznek a lengyel Mantskovit Bálintot. Gönc nagyon közel volt a hadi úthoz s ezért a távolabbi Vizsolyban, Regéc és Boldogkő vára közti kis faluban telepedik le a nyomda. Itt készül el a XVI. század legnagyobb magyar nyomtatványa. Az előszóban ezt írja Károlyi: „Szabad mindennek az Isten házába ajándékot vinni. Egyebek vigyenek aranyat, ezüstöt, drága köveket. Én azt viszem, amit vihetek: magyar nyelven az egész bibliát, A kegyelmes Istennek jó kedvéből most mégyen ki egy néhány nevezetes jámbor istenfelő nagyságos uraknak intése, törekedésök és költségek által, kik annyira nem igyekeztek e dologban a világi hírré és tisztességre, hanem csak Isten tisztességére, hogy a magok nevét is nem akarták ide beiratni.” Érdekes meghallani amit a maga munkájáról ír: „Az Isten nevét híván jámbor, tudós atyafiakkal, meg nem szüntem addig, míg nem véghez vittem a Bibliának egészen való megfordítását, melyben munkálkodtam közel 3 esztendeig nagy fáradtsággal, testi töredelemmel, de oly buzgóságos szeretettel, hogy én egy szempillantásig ezt a munkát meg nem úntam.”

A Biblia kiadása után két évre meghalt, 1591 őstéjén „elköltözött az szentek lelkeinek főpásztorához és pispekéhez.” Sírverse így hangzott:

Patria Karolium, Hospitium Viteberga, Cathedra Et Tumulus, magno, Göntzia terra, viro est.

*

Károly volt a hazám, Wittenbergába tanultam, Pap voltam Göncön és itt temetének is el.

1890 óta a gönci református templom kertjében áll szobra. Sírja az akkori református templomban volt. 1695-

ben az ellenreformáció elvette a templomot, 1791-ben elpusztult a templom. Nem tudjuk, hogy hol nyugszik Károlyi teste. De a lelke, munkája, neve s emlékezete élni fog, ameddig magyarok élnek s evangélikus és református templomokban felcsendül Isten Igéje s ameddig bibliaolvasó ember forgatja az Írást.

350 év távlatából felénk ragyog „az istenes vén ember” alakja, hozza a teljes magyar Bibliát, nyomába szegődnek Bocskay István, Bethlen Gábor, Rákóczi György, a gályarabok, a Lélek serege, Arany János, Petőfi Sándor, Tompa Mihály, Jókai Mór. Vedd elő a Bibliádat

s olvasd el az első lapját: Magyar nyelvre fordította Károlyi Gáspár. Evangélikus s református egyház közös kincse ez a könyv, kérdem a tiéd is? Tolle, lege: Vedd és olvasd! Mit üzen Károlyi Gáspár ma: „Hallgassuk és böcsüljük az Istennek Igéjét és az mi életünket igyekezzünk melléje rendelni!”

A legelső teljes magyar Biblia megjelenésének 350 éves jubileumán a magyar evangélikus és református egyház, sőt az egész magyar nemzet leteheti az emlékezés koszorúját az istenes vén ember előtt. A dicsőség egyedül Istené! Soli Deo gloria!

Pap Ferenc
ref. vallástanár

FERTSEK FERENC: BÁBU A POLCON. (Királyi Magyar Egyetemi Nyomda). A **Bábu a polcon** egy játék-baba emlékezései. Elmondja, mit hall és lát a gyerekszobában, ahol eleinte mint játékszer s később, mint a polcra helyezett csendes szemlélő részese lesz egy család életének. Megtudjuk, mi a véleménye a szülőkről, akik elválva élnek és a gyerekeket az anya, a nagyszülők és a keresztanya közösen nevelik, mit tart gyereknevelésről, az udvarlóról és az első bálról. Rávilágít a hibákra, a

gyerekszoba társadalmi életének ferdeségeire, az úri magyar középosztály gyerekeinek érzésvilágát kialakító tényezőkre és a bakfiskor alattomos veszedelmeire. Nagyszerűen érzékelteti a mai fiatalok életét, nyelvét, örömet és bánatát. A Bábu a polcon tulajdonképpen bakfisregény, de mégis sokkal több annál. A szerző nem elégszik meg a szórakoztatás öncélú feladatával: útmutatást és magasabb felfogású életszemléletet ad. Ára egészvásznonkötésben 4.— P.

A téli Balaton.

Énekelni kezdek

Írta: Gyallay Domonkos

Nagy, fekete, mord ember volt énektanítónk, Katona kántor úr.

Nemcsak testben emelkedett az átlag fölé, lelkéből sem hiányzott az erő és méltóság. Hivatása fontosságára például nagyon sokat adott: a világért el nem tűrte volna, hogy az éneket holmi jelentéktelen melléktárgynak tekintsük.

— A latin és algebra fölösleges cifraságok — hangoztatta lelkes pillanataiban — de az éneklés tudománya nélkülözhetetlen lelki manna, amivel holta napjáig él az ember.

Hiszen, ha az éneklés tudománya is mindenki számára csak úgy potyogott volna a égből, mint a bibliai manna! De nem potyogott... nekem úgancsak keserves verejtékezéssel kellett hozzájutnom. Mert én úgy voltam az énekléssel, hogy kántusban, mikor énekelünk sokan, még csak eleveztem a többi után, de amikor „egyesebe” fogott a kántor úr mindjárt félrefacsarodtam a rendes irányból.

— Olyan vagy, mint a Sándor tanár úr kopója: az is minden fordulóban le téved a nyúl nyomáról — róttá meg fogyatékoságomat a kántor úr.

Nagyon korán, már kisdíák koromban rájöttem, hogy Katona kántor úrnak igaza van, amikor az éneket más tárgyak fölé emeli.

Ez pedig így történt.

Az én szülőfalum nagyon kis helyiség, egyházi tekintetben filiája a szom-

széd eklézsiának. Kollégista koromban az volt a szokás, hogy egyik vasárnap délután a pap, következő alkalommal tanító jött át templomozni a szomszéd faluból.

Nekem a nyári szünidő alatt is szorgalmasan el kellett járnom a templomba. Nagyapám buzgó, bibliás ember volt, vigyázott rá, hogy én is jámborságban nevelkedjem. Vasárnap délutánonkint, mikor valamelyik belső ember átjött a szomszéd faluból, együtt mentünk templomba és este, vacsora után együtt kerestük meg és olvastuk fel újólág az aznapi szentleckét.

Már a negyedik gimnáziumot is elvégeztem, mikor egy vasárnapesti áhitatosság után nagyapám neheztelő tekintettel fordult felém.

— Fiam, a mai istentisztelet után nagy szégyen ért miattad! — mondotta.

— Mit vétettem? Kérdeztem megdöbbenéssel.

— Azt mondják az emberek, hogy hiába költünk rád, nem látszik meg rajtad a kollégium. Még annyit sem tanultál négy esztendő alatt, hogy istentiszteleten, mikor a pap, vagy a kántor a szószéken van, megkezdenéd a közéneket. Ma is az ének kezdete előtt mindenki rád nézett, tőled várta az ének elindítását, te azonban a könyvre meresztetted a szemedet s meg se mukkantsz. Úgy látszik nem is gondolsz arra, hogy ez a te kötelességed volna.

— Mit csináljak? Nincs hangom, nem merem elkezdni — vallottam be őszintén.

— Tyűh, mordizom, még annyit sem tudsz? — riadt rám nagyapám. Elé ne merj állni ilyen haszontalan kifogásokkal. Megembereld magad s a jövő vasárnap csak azért is mutasd meg a falunak!

Hát ilyen tévesen fogta fel nagyapám a helyzetet. Akár csak valamelyik tanár pirongatott volna, hogy így meg

Volt a faluban két jóénekes ember: Zsiga bácsi és Sándor bácsi. Mindketten súrolódtak pár esztendeig a kollégium falához, szívesen barátkoztak velem, mint obsitos katonák a regrutával. Kikérdezgettek a mostani diákélet folyásáról, tanárokról, szeniorról, a nádपालca meg a karcer szerepéről, a kis boltról, kosztos-helyek minéműségéről.

Katona kántor urat mindkettő nagy elismeréssel emlegette: olyan tudo-

Zsiga bácsihoz folyamodtam...

úgy a jövő órán javítsam ki a rossz feleletet.

Már most mitevő legyek?

Ha hallgatok, az is baj, ha megszólalok még nagyobb baj, mert még rosszabb lesz a falu véleménye.

Hát inkább a kisebbik rosszat választom, nem szólalok meg. Cselhez folyamodom s úgy oldom meg a kényes kérdést, hogy nem fogok éneket kezdeni, nagyapám mégsem tehet szemrehányást nekem.

mányt tett a tarisznyába, aminek itthon, az ekeszarva mellett is hasznát lehet venni...

Zsiga bácsihoz folyamodtam és elmondottam neki nagy gondomat. Mindjárt megértette a dolgot. Neki is volt egy osztálytársa, akinek a bizonyítványa nagyon jól mutatott, de a végén az éneknél, rajznál, írásnál, tornánál csúnyán elcsepüsdtek a jegyek.

— Teljesen úgy vagyok! — igyekeztem részvétét megnyerni.

Mondom, megértett és vállalkozott rá, hogy elleplezi gyengémet a falu előtt. Abban állapotunk meg, hogy vasárnap, mihelyt a pap áment mond a Miatyánk után, ő azonnal belevág a közénekbe, így a népnek nem lesz ideje, hogy rám bámuljon s megbotránkozzék tudatlanságomon. Két közénekünk van, amit mások után én is tudok fujni: *Légyen kedves az áldozat* és *Világosság szent atyja*. Vagy egyiket kezdi, vagy a másikat: én nyomban csatlakozom.

Tervünket a következő vasárnap kipróbáltuk. Zsiga bácsi elkezdte, én is tüstént belevágtam, minden pompásan ment, nagyapám este megdicsért, hogy olyan szép bátorságot tanusítottam.

A rendszer bevált és megerősödött. Zsiga bácsi húségesen tartotta a szövetséget: kellő pillanatban mindig rázendített hol a *Légyen kedves az áldozatra*, hol a *Világosság szent atyjára*. Úgy láttam, nincs veszedelem s többé nem is gondoltam arra, hogy az éneklésben önállósítsam magamat.

Már a harmadik nyári vakációt kezdettem el ilyen megnyugtató kilátások között.

Egy vasárnap délután kevéssel harangozás előtt beköszöntöttem Zsiga bácsiékhoz. Valami rossz előérzet vitt oda.

— Az uram hajnalban a városba ment, nem hiszem, hogy este előtt hazajöjjön, — újságolta az asszony.

Tyűh, hát mi lesz ebből? Ki fogja a közéneket megkezdeni? Én? Szó sem lehet róla! Most már felsőbb osztályba járok, kétszeres szégyen volna, ha bakot lónék tudományommal.

Szerencsére nem messze lakott a másik énekes jóemberem, Sándor bácsi.

Hozzája siettem. Nem avattam bele a rendszer titkaiba, csak alkalmi szíveséget kértem tőle.

— Nincs rendben a hangom, — mondtam — s miután Zsiga bácsi nincs itthon, nem szeretném, hogy a közénekkel fennakadás legyen. Legyen résen tehát Sándor bácsi s ámen után azonnal zendítsen rá!

Kissé kérette magát, de nem utasított el.

— Jól van, megteszem. Ez a Zsiga úgy sem enged szóhoz mostanáig, pedig én is hoztam valamit a kollégiumból...

Hálistennek! Nagyapámnak nem támadnak újra aggodalmái a taníttatási költségek haszna iránt.

Elhárítottam a bajt, tehát a gondos ember nyugalmaival elfoglaltam helyemet Sándor bácsi közelében. Ámen tövében emlékeztető pillantást vettem rája, ő visszaintett, hogy tudni fogja a kötelességét.

Csakugyan, amint az ámen elhangzott hatalmas szózáttal gyújtott rá a *Légyen kedves az áldozat* dallamára. Én is csatlakoztam, de már az első pillanatban szívdermesztő jelenség vonta magára figyelmemet. Hátramögött az ajtó mellett levő padban ugyanis, hasonló erővel zendült fel a másik közéneknek, a *Világosság szent atyjának* dallama. Hátra néztem hát Zsiga bácsi énekelt verejtékes ábrázattal, mint aki futva toppan be végszóra, hogy szerepét betöltse.

A két ének menete nagyon különbözik egymástól s mivel sem Zsiga bácsi, sem Sándor bácsi nem akart tágítani a magáéból s a gyülekezet is megoszlott kettejük között nagy hangzavar keletkezett, amely az első sor végén kölcsö-

nös egymásrabámulásban és méltatlan-
kodó fejszóválásban ért véget.

Zavarodottan néztem Sándor bácsira,
ő mérgesen intett, hogy miért vezettem
félre, hátra néztem Zsiga bácsira, ő
szégyenében lesütötte szemét és nem
akart közösséget vállalni velem. Nagy-
apámra néztem, ő parancsolólag intett,
hogy kezdjem újra az éneket s vessem
végét a kínos helyzetnek.

Mi szállott meg, nyilván elvesztet-
tem lélekjelenlétemet, elég az hozzá,
hogy teljes erőmből fújni kezdtem a
Világosság szent atyját. Bizonyosan
hamis hangon kezdtem s félrecsavarod-
tam néhányszor, de nem dőlt össze a
világ, a gyülekezettel egyetemben szé-
pen eljutottunk az ének végére.

Annyi bizonyos, hogy Nagyapám na-
gyon meg volt elégedve szereplésemmel.
Mikor kijöttünk a templomból, eléfogta
a két énekest s mint tekintélyes pres-
biter keményen megleckéztette őket.

— Mért szóltok bele a diák dolgába?
Máskor megmutathatjátok, hogy mit
tudtok, a nyarat azonban engedjétek át
neki, elvégre ő is meg akarja mutatni.

Derék emberek! Nem lepleztek le,
még élt bennük a diákerkölc: nem
szabad árulkodni!...

Ettől kezdve a szünidőkön magam
kezdtem el a közéneket. Önbizalmam
esetről-esetre növekedett. Rájöttem
ugyanis, hogy nem számít milyen han-
gon kezdem: a gyülekezet minden tagja
úgyis önállóan, a maga érzelmeinek
megfelelően fújja végig az éneket...

„Jaj, de csúnya!”

A mult nyáron sikerült megismer-
kednem egy gyermeknyaraló életével,
nagyobb leánykák kedves körében. Most
is sokszor gondolok vissza örömmel erre
az időszakra és megelevenedik előttem
a nagy leánycsalád, számtalan vidám él-
ményével, melyeket legfőljebb egy-egy
pillanatra tudott felhőssé tenni valami
kis szomorúság. Szívesen időzik a lel-
kem a derűs emlékeknel, de foglalkoz-
tat a borús is, — egy ilyen borús moz-
zanat különösen gyakran jut eszembe.
Engedjétek meg, hogy erről írjak ma
nektek, kis barátnőim, mert ezzel gyak-
ran találkozunk, mindenfelé, ahol ilyen
korú leányok élnek.

A nyaraló életébe sokszor hozott

változatosságot egy-egy újonnan érkező
társnő. Már napokkal előbb beszéltek
róla, találgatták, honnan jön, kinek a
szobájába kerül, milyen tanuló, stb.
Mikor végre belépett a kapun a jöve-
vény, kíváncsi szemek csillogtak elő
mindenfelől, ablakokból, tornácraól, bok-
rok közül, amerre elhaladt. Mire a szo-
bájáig eljutott... igen, rendesen el is
dőlt, milyen szerepe lesz a nyaralóban.

„Jaj, de csinos... de édes!” —
hangzott fel, ha az „új”-at véletlenül
vonzó külsővel áldotta meg az Isten. A
hír, mint futótűz terjedt. Nosza, azt
se tudták a lányok, mit csináljanak vele.
Versengtek, kinek a lakótársa legyen,
ki mellett üljön az asztalnál, kivel

játsszék, kivel táncoljon. Amit az új kislány mondott tetszéssel találkozott, indítványait elfogadták, minden tettét helyeselték, neki minden „jól állt”, még az is, amitől a vezetőség nem volt tökéletesen elragadtatva. Természetes, hogy hamarosan beletalálta magát új helyzetébe, magától értetődőnek vette a hódolatot és nem egyszer sikerült néhány nap alatt fölényes kis primadonát nevelni az elkényeztetett kedvencből. Nem csoda, ha úgy fog visszagondolni erre a nyárra, mint valami tiúndérálmra. Talán nehéz is lesz megszoknia otthon megint, hogy szülei és testvérei nem tartják minden szavát és tettét helyesnek.

Nem egyszer játszódtott le azonban ennek épp a fordítottja is. „Jaj, de csúnya!” — hangzott a kert útjain, lekicsinylő ajkbiggyesztés kíséretében, azzal már meg is fordultak a lányok és visszatértek előbbi foglalkozásukhoz, sorsára hagyva a jövővényt. Jaj, de csúnya, — ezzel elintézték, nem volt fontos, hová ül, kihez kerül, résztvesz-e játékban, vagy sem. Ha az előnytelen külsejű kis teremtes véletlenül nagyon simulékony és barátkozó természetű volt, nem igen vette észre a közönnyt és nem tágitott a többiek oldala mellől, lassanként be is került a régiek körébe. De láttam kis csúnyákat, akik magánosan és félszegen kerülgették a többieket és azoknak a körén mindég kívül maradtak. Hogy fájt értük a szívem! A magánosság zárkózottá és gyanakodóvá tette őket, mire megkapták a következő jelzőt: kiállhatatlanok.

Ilyenkor a mi népmeséink jutottak eszembe, amelyekben csúnya az, aki rossz. Csúnya a boszorkány, az ember-evő óriás, a vasorrú bába. A népkép-

zelet a belső rossz tulajdonságokat a külsőre is kivetíti. Vajjon nincs-e valami magyarázata ennek a furcsa gondolkodásnak! Vajjon nem válik-e csakugyan rossz, önző, bizalmatlan, irigy és emberkerülő nagyon sok csúnya emberből? Nem nyomja-e el a másoktól elszenvedett sok mellőzés, oktalan lekicsinylés és az emiatt felgyülemelő temérdek keserőség végül is a jó tulajdonságokat a lélekben a rosszak rovására? Bizony, nem egyszer lesz egy-egy ilyen csúnya kislányból végül valóságos boszorkány és vasorrú bába, család és társaság réme.

Ne járuljatok hozzá kis barátnőim, hogy szegény csúnya társatoknak a lelke is hasonlítani kezdjen az arcához. Elég bánata lesz neki amiatt, hogy nem született szépnek, később, a felnőttek között. Ne kezdjétek már ti, a haj színével, az orr hosszával és a fogak nagyságával mérni embertársatok értékét, de keressétek meg az értéket az arc mögött. És próbáljátok meg azt a művészetet, mely csak első hallásra hat lehetetlenségnek: széppé tenni a csúnya emberek arcát! Mert minden arc tud szép lenni, még a legcsúnyább is, annak a számára, aki ért ehhez a művészethez. Ha jósággal és gyöngédséggel közeledtek feléjük, bizalommal és ragaszkodással fognak rátok mosolyogni, ezek az arcok és ennek a mosolygásnak ragyogásában egyszerre azt fogjátok látni: nem is olyan csúnyák. Csak szeretet kell hozzá, az pedig van bennetek, ha néha külsőségek után igazodik is.

Tudom, téli gondolatok ezek. De lesz nyár megint és lesz nyaralás is — akkor talán visszaemlékeztek arra, amit nektek most mondtam.

— y —

„Az én népem nem tudja az Ur ítéletét”

Jer. 16,1—21.

Lemondás.

Isten prófétája *magánéletében* sem szabad. Ura belenyúl azokba a „jogaiba” is, melyeket mi az egyes ember legelemibb életjogaiként szoktunk emlegetni. Isten csakugyan azért adta őket, hogy éljünk vagy élhesünk vele. De ha jónak látja, prófétájától még ezt is megvonja. Az ilyen élet emberileg nézve súlyos *lemondások áldozati útja*. *Hóseás* prófétának például vissza kell vennie hűtlenné lett feleségét, hogy Isten megbocsátó szeretetét példázza. *Esaiás* még gyermeke nevét is isteni szóra nevezi el. *Jeremiás* Istennek akaratóból *családot sem alapíthat!* Továbbá: az emberek előtt *részvétnélkülínek* kell mutatkoznia; nem lépheti át vigasztaló szóval gyászolók küszöbét. És *aszékéta* életet kell folytatnia; nem ülhet le vidáman egyetlen lakodalmas ház asztalához. Egy ifjú, életerős embernek — micsoda lemondás! Személyes életének is Isten ítéletét és haragját kell hirdetnie. — (A halotti szokások között volt — bár a törvény tiltotta — a haj megnyírása és a test bevagdosása is. A temetés napjáig bőjtöltek. Akkor halotti lakomát ültek, az elhunytat emlegetvén.)

Jer. 17,1—18.

Átkozott bizakodás.

Júda vétkéről hallunk. Nemcsak az *egyesekek* vétkét említi számtalanszor a próféta, de az egész *népét* is. Izráel tartott is minden esztendőben egy napot, mikor az egész népért engesztelő áldozatot mutattak be papjai (III. Móz. 16. fejj.). Tulkok vérével hintették meg az oltárok szarvait; ezek Isten jelenlétének székhelyei voltak. Ez a nap megnyugtatta a nyugtalan lelkiismereteket is. S ez ellen szól Jeremiás. Nem lehet kultikus vérrel *lemosni* a gyémántheggyel *bevéselt* vétkeket! Nem kerülük el a száműzetést, „azt a földet, melyet nem ismernek”. Mi a vétkük? Bizakodás — *emberekben*, politikai hatalmasságokban, Isten helyett. Ezen Istennek *átka* van! Mert Ő beelát a család szív legbelső rejtekeibe is. (1—11. v.)

Ítélet hirdetésére sokszor nem következett rögtön a beteljesedés; ellenfelei ezért nyilvánosan is *csúfot úznek a prófétával*: no hát, hol a veszély? most jójjön az Úr szózata! Végtelenül fáj neki. Szabadulásért kiált: Gyógyíts meg engem, Uram! Végül is abban nyugszik meg, hogy ő sosem akarta a rossz hír hirdetését, de mondhat mást, ha ezt üzente az Úr. (11—18.) — A fejezet hátralévő szakasza nem Jeremiástól való.

Jer. 18,1—23.

A fazekas házában.

A templomtérrel indul le Jeremiás a kézművesek utcájába, be egyenest a fazekas házába, jóllehet még nem tudja, mit akar ezzel az Úr. Elnézi a munkát. Az agyagot formálja tervei szerint. Ha mégis rosszul sikerül, más formára alakítja. Ezt az egyszerű, közönséges látványt teszi *kijelentéssé* benne az Úr. Isten, mint a Nagy Fazekas szuverén szabadsággal formálja a népeket, saját népét is. S ha Júda gonoszsága miatt eredeti terve nem sikerült, az agyag csak kezében maradt, *más formára* gyúrja majd át. A *száműzetés* keserveiben majd mássá lesznek. Persze, az élő ember azért több, mint az agyag. Ellenkezése Teremtőjével szemben tudatos s ezért felelős is tetteiért. (1—17.)

Jer. 19,1—20,18.

A Tófet borzalmai.

Megint szimbólikus cselekedet következik. Egy *agyagkorsót* vesz Isten utasítására a próféta s kiviszi azt néhány idősebb pap és előkelő vén kíséretében a *Ben-Hinnom* (=Hinnom fia) völgyébe. (A „gyehenna” szó is innét ered: Gé-Hinnom = Hinnom völgye. Régtől fogva pogány tűzáldozatok helye volt. Ezért lett az égő pokol jelképe.) Jeremiás összetöri ott a korsót. Ez lesz Júda sorsa is: soha többé nem lesz ép egésszé! (1—2,10—11. v.)

A Hinnom-völgyben azonban újabb borzalmakat lát. A *Tófet* (=tűzhely) még mindig szedi áldozatait. A pogány Molok, majd Baál istenségeknek évenként ünnepet tartanak. Ezen a szülők leölik elsősülött gyermekeiket és egészben elégetik őket. Azt mondják, a régi Molokszobor kinyújtott karokkal volt ábrázolva; ráhelyezték a gyermekeket; egy szerkezet segítségével a kezek széttáruultak és az áldozat a tűzbe hullott. Ilyesfélét lát a próféta. Visszatérve a *templom pitvarába*, rettenetes fenyegető beszédet mond: Isten büntetésképpen saját gyermekeik húsát eteti meg majd velük. Amilyen a vétküik, olyan lesz a büntetésük. (19. fej.)

A templom „rendőrsége” azonnal közbe lép. *Passur* pap, az Úr házának „fejedelme”, vagyis a főpap utáni első előjárója megkorbácsolatja őt és vasba vereti merészségéért. De megkapja a feleletet: nem Passur a neved (= szerencse), hanem Mágór (= borzalom), Babilonba mégy te is! (20,1—6.)

Jeremiás legsötétebb napja is eljő: *megátkozza születése napját*. Ám így sem szabadulhat prófétaai nehéz tisztétől. Örökre megragadta őt az Úr. Megtér újra Hozzá. Megkóstolja a fájdalmak legkeserűbbjét. Így tud majd később *vigasztalni* Isten akaratából. (20,7—18.)

Itt ér véget az első beszédgyűjteménynek az a része, mely Jeremiás működésének második korszakát elevenítette meg. Most következnek a *harmadik, utolsó korszakból* való beszédek ebben a gyűjteményben (21—25. fej.). Ezek az 597-ik esztendő körüli eseményeket rajzolják.

Jer. 21,1—14.

A „hazaáruló”.

Sedekiás idejében vagyunk. 588-at írnak. A király — 21 éves fővel jutott trónra — nem rossz indulatú, de gyöngé. Követséget küld Jeremiáshoz. Nakukodonozor Jeruzsálem előtt áll hadseregével. Most már látják, igazat jövendölt a vészek prófétája. Talán ő még megmentheti a népet imádsága által. Talán az ő szavára csodát tesz az Úr, mint Esaiás próféta idejében. De Jeremiás kedvezőtlen választ ad: nem kerülhető el többé a vég; legjobb, ha *önként* megadják magukat, meghajolva Isten ítélete előtt. Mi más ez, mint — *hazaárulás!* Így kiáltanak ellenségei. Pedig nem gyáva ő, viselkedése mást mutat: ő maga egy lépést sem tesz az ellenség táborá felé. (Később is önként a nehezebb sorsot választja.) Óh, hányszor a legjobbak neveztetnek hazaárulóknak! Óh, milyen értelmetlen sokszor az igazi, Isten akaratára ügyelő hazaszeretet!

Jer. 22,1—23,32.

Az ige nincs bilincsbe verve!

A próféta tökéletesen *kötve van* és tökéletesen *szabad*. Kötve Iste-néhez. Szabad az emberektől. Nincs olyan emberi nagyság, mely előtt megtorpanna és elhallgatná Isten üzenetét. Legyenek bár *királyok, pásztorok, próféták* azok, — mint Jeremiás idejében. A próféták bilincsbe verethetnek, de Isten beszéde nincs bilincsbe verve!

1. *Királyok ellen.* (22,1—30.) Ezek a beszédek persze különböző időkből, nemcsak a harmadik korszakból valók. *Jojákim* felhívja a prófétát királyi palotájába, hogy a jövődő felől érdeklődjék. Éppen *ítélkező nap* lehetett valamely ünnep alkalmából, melyen bárki elmondhatta bajait királya előtt. De mit érdekelt ez a királyt! Dehogyan volt kíváncsi a nyomorúságra, ki egyik luxuspalotát építtette a másik után. A próféta most népe füle hallatára szemére hanyja mindezt a királynak! (1—5.) Ugyancsak neki jövődöli egy másik alkalommal, hogy mint egy *szamarat* megsiratatlanul temetik el. Hogy ez beteljesedett-e, nem tudjuk. Annyi bizonyos, hogy ő volt az utolsó király, aki hazai földre jutott. (13—19.) — *Joákház* (Jósiás kisebbik fia, eredeti nevén Sallum) rövidke ideig uralkodik. Néko fáraó magához rendeli Riblába (Szíriában fekszik az Orontes folyó mentén), s fogva viszi Egyiptomba. A nép utána tekint. S Jeremiás kegyetlenül hirdeti: nem jó többé vissza! (6—12.) — *Jojákin* (Kóniás) 18 éves, mikor trónra jut. Három hónap múlva száműzetésbe vitetik. Csak 36 évi fogság után engedi szabadon Nabukodonozor utóda, Evil Merodák, 561-ben. Felöle is ítélet hangzik csupán. (20—30.)

2. *Pásztorok ellen.* (23,1—8.) Ezek nemcsak vallási, de egyben *politikai* vezetők is. Rossz pásztorok. A Jó Pásztor majd a Messiás lesz.

3. *Próféták ellen.* (23,9—40.) Ezek *hamis* próféták. Noha már maguk is hisznek talán békességet szölo szavukban. Ez azonban mégis csak álmódzás, messze esik a valóságtól. Érzékiségük, erkölcstelen-ségeik is ellenök szölnak. Milyen máskép tanulja *Jeremiás* az igaz prófétaságot: reszket, mint egy részeg férfi, amikor szölo hozzá az Úr. Neki nem békesség, de *tűz és pöröly* Isten igéje.

Jer. 24,1—25,38.

Két kosár füge.

Az 597-es deportáció után vigasztal is a próféta. Hirdeti, hogy a *fogság majd megújítja a népet*. Hiszen Bábel is csak eszköz Isten kezében. Valóban, a fogságba kerültekből került ki az új Izráel, az otthon maradottak megmaradtak bűneikben. Kétféle füge. — A 25. fejj. többi versei nem ide tartoznak.

S. L.

BIBLIAI KÉRDÉSEK.

Január havi kérdéseink helyes megoldása:

1. Ábrahám (I. Móz. 18,22. kk.), Mózes (II. Móz. 32,11. kk.; 30. kk.; IV. Móz. 14,13. kk.), József (7,7. kk.), Sámuel (I. Sám. 7,19.), Ezékiás (II. Kir. 20,15. kk.), Esdrás (9,6. kk.), Nehemiás (1,5. kk.), Dániel (2,17. kk.); 9,3. kk.) és Jézus (Ján. 17. fejj.). — 2. Sámuel (I. Sám. 15,22.), Ámos (5,21. kk.), Hóseás (6,6.; 8,13.), Esaiás (1,11—13.) és Mikeás (6,6—8.). — 3. A Zsidókhöz írott levél. — 4. A pusztában vándorlóké (IV. Móz. 14,29.; 26,65.; I. Kor. 10,5.) és Jézabelé (II. Kir. 9,30—35.). — 5. Es. 5,1—7.; Jer. 2,21.

Nyertes lett *Wagner Orsolya*, Budapest, lg. VII. o., 8 ponttal.

Február havi kérdéseink:

1. Hol mindenütt beszél a szentírás képlegesen — *edényről*?
2. Kik voltak Jézusnak azok az ellenségei, akik *beszédben* akarták őt rava-szul megfogni?
3. Melyik *asszír király* ellen mentette meg Isten csodálatosan Jeruzsálemet Esaiás bátor szava által?
4. Melyik páli levélben áll ez az ige: „*az Istennek beszéde nincs bílincsbe verve*”?
5. Mely *királyok, fejedelmek* előtt tettek bátran tanúságot Istennek emberei, prófétái, apostolai?

Beküldési határidő: február 25.

NORVÉGIAI EMLÉKEK

Irta: Kalándy Edina.

Harmadik közlemény.

Sosem lehet megúnni a víznek ezt az egyenletes és mégis sokféle változatosságot mutató mozgását. Hat óráig növekszik a vízállás, méterekre kiönt, — ezt csaknem tökéletesen vízszintes vonal jelzi a meredek parton, — aztán hat óráig apad. Megigézve ülünk és nézzük a hegyek visszatükröződését, a távolabbi vidék kékes ködbe vesző körvonalait. Lábunknál temérdek tarkabarka csigaház, kagyló borítja a vízmosta köveket, a tengeri moszatok barnás zöld bok-

jez ki; ezt őseiktől örökölték, kik mindig szabad, független életet éltek, soha jobbágyok nem voltak. Mennyire szeretik az önállóságot, ezt abban is látjuk, hogy nem tömörülnek falvakba, hanem egymástól távol, szétszórtan élnek. Az utcán nincs sietés, lökdösődés, az emberek nyugodtan kitérnek. Étkezéskor, főként reggel, este, nagyon sokféle tál van az asztalon s ki-ki vesz belőle, de sohasem kell kérnünk, a háziasszony, a szomszédok megelőznek, mert figyelik, mire lehetne szükség-

Norvég halászfalucska egy fjordnál.

rocskái imbolyognak a hullámok érintésében. A békeesség tökéletes képe.

De békét, nyugalmat, biztonságot érzünk itt, ebben a szép országban egyébként is. Mióta erre a földre léptünk, mindig csak kedveset tapasztaltunk. Az arcok barátságosak, derültek, vidáman éneklő beszédet hallunk. Általában magas, szép növésűek, — a norvégek, svédok, skótok a világ legmagasabb növésű emberei, — sok a szőke, de nem ritka a barnahajú sem, élénk, ragyogó kékszemű. Egyenes, büszke tartásuk biztos önértéket fe-

günk, mit kívánnánk. Ha megköszönjük szívességüket, szinte mentegetőznek s ők köszönik meg nekünk, hogy velük tartottunk a kiránduláson, elfogadtuk meghívásukat. Milyen vendégszeretők! Valósággal felragyog az arcuk, ha vendég jelentkezik. Majd mindennap kapunk meghívást „egy csésze kávéra”. Délben van látogatási idő; ekkor már vár a virágokkal, legszebb abrosszal, kézimunkával díszített asztal, apró süteményekkel, édes-ségekkel rakott sok tál. Kedves beszélgetés közben fogyasztjuk az illatos kávé, — fel-

csillan a szemük, mikor hallják, hogy itt jól-érezzük magunkat, — németül, angolul sokan tudnak. Később átmegyünk más szobába, ott megint terített asztal fogad, moltebeert kapunk; ez nagyszemű sárga málna, fent terem a vizenyős talajú hegyekben; zamatos, üdítő gyümölcs. Körülnézünk a lakásban, a háziasszony maga mutatja kedves csecsebecseit, de főként virágait. Szövöszéket minden úriházban látunk; ezen készülnek a művészi terítők, párna-, de még bútorhuzatok is. Könyvespolc a legújabb jó irodalmi művekkel van a kényelmes ülőhelyek közelében mindenfelé. Hogy megörültem Petőfi verseinek (norvég fordításban), a magyar történelemnek, Rövde: Magyarország tegnap, ma, holnap, című könyvének! Általában jóleső tapasztalat, hogy itt

kebb színű, a rózsabokrot szinte ellepi a temérdek bimbó. Vajjon azért van ez a dús virágnylás, mert sokáig megvárakoztatták szerető gazdájukat, s most kárpótolni akarják? Vagy a világos éjjelek okozzák, mikor nincs pihenés, csak folytonos munka, fejlődés?

Július 8-án derült volt az ég, nagy él-ményre készültünk: éjjeli napot akartunk látni. Este 11 órakor elindultunk fel egy hegyre, de velünk haladtak csapatosan, mint valami búcsújáróhelyre, a városka lakosai; öregek, fiatalok egyaránt. Mindenki ott kívánt lenni, hiszen egész esztendőben erre vártak s oly ritkán mutatkozik teljes pompájában. Az ég pazar díszet öltött; ünnepi szingazdagsága minden képzeletet felülmúlt. A

Thelemarkeni norvégok.

pontosan tájékozottak a mi viszonyaink felől, a napilapok gyakran hoznak hírt és sokan jártak is már nálunk. Társas gépkocsik gyakran szállítják a norvégeket hozzánk. A kertben a háziasszony gyermekies örömmel külön-külön megmutatja minden egyes virágát és őszintén megcsodáljuk, hányféle változatban pompázik a harangvirág, anemona és más, otthon ismeretlen növény. Tarka, színes szőnyeg az egész és megállapítjuk, hogy a gyöngyvirág harangocskái sokkal nagyobbak, a nefelejcs és más színes virág feltűnően élén-

hegyeket az ibolyaszín minden változata borította, a tenger síma tükre a gyöngyház csillogó árnyalataiban tündöklött, az égen pedig az arany, narancs, vörös, bíbor ezerféle színjátéka kápráztatta a szemet. Amint felérünk a kilátóhoz, hirtelen vakítóan ragyog felénk a nap teljes korongja. A *Landego* hegylánc mögött, a víz felett lebeg. Olyan döbbenetesen nagyszerű ez a kép, hogy a szegény halandó elnémul, szótlanul érzi a maga kicsinységét. Megérti, hogy az ősemler leborult a földre, jóltévőjét tisztelte a felséges tüne-

ményben. A nap pontosan éjfélkor eléri a legalacsonyabb pontot, aztán megint emelkedik fel, hogy fényt, meleget árásson az egész földön.

Három hetet töltöttünk ebben az érdekes világban, ahol hagyományos monda fűződik minden hegyhez, patakhoz. Fájt a szívünk, mikor számláltuk a hátralévő napokat s ezek villámgyorsan leperegtek. Felvirradt a válás reggele. Rokonaink még egyszer feltálatlak reggelire minden jót és meghatóan kedvesen

tűntek vakító fehérségükben egy márványbánya hatalmas tömbjei, majd egy palabánya szállításra kész rengeteg lapjai. Azután a vasútépítés titáni munkáját csodáltuk; a gránit hihetetlenül kemény szikláit robbantották, hogy az épülő vasutvonal töltéseire felhasználják. Egy helyen vasbeton boltozat alatt fut kocsink, a leomlással fenyegető kőgörgöteg ellen így védik a forgalmas utat. Hirtelen lekanyarodunk egy tóhoz, a háttérben festői városka tarkállik. A parton már ott táboro-

Hammerfest.

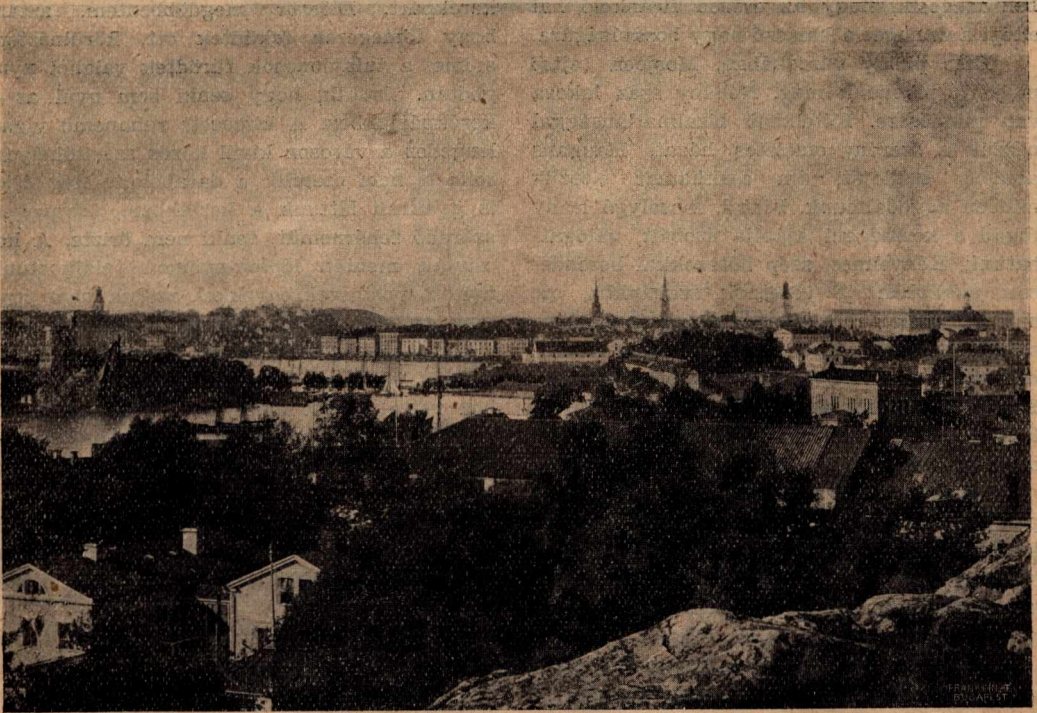
(Európa legészakibb városa.)

velünk adtak volna egy egész életre való élelmet. A társas gépkocsihoz kivonultak rokonok, barátok s utolsó pillanatban még a kezünkbe nyomtak egy-egy kis szeretetsomagot. Gondoskodó szeretettel ajánlottak az útitársak s a kocsivezető jóindulatába, hogy útközben el ne mulasszunk semmi nevezetességet. Volt is aztán segítő figyelmeztetés bőven! Hol egy bálnaállkapocsból készült kaput mutattak, hogy egy halászkunyhó mellett száritásra felaggatott halakat. Útunk a Saltfjord mellett haladt, közvetlenül a hegyóriások tövében. A távolodó Bodó mindjobban kékes ködbe veszett, előttünk pedig fenséges vadregényességében kibontakozott a *Saltfjellen* hegyvidék nagyszerűsége. Messziről fel-

zik a különféle gépkocsik, kerékpárok egész sokasága; a közeledő kompra várnak. Fegyelmezett rendben sorakozik egyik a másik után hajszálpontossággal gördül a mienk is helyére, aztán gyönyörűséggel szívjuk magunkba nemcsak a tengerszem felől áradó üdítő levegőt, de a vidék változatos látványosságait is. A szakadékokban alázuhanó vízesések tajtékzó hullámai erős ellentétet mutatnak a fenyőerdők sötét zöldjével. *Rognan* városka piros, sárga, zöld színű faházai élénk színfoltot varázsolnak a komor háttérbe. Hajójavitó műhely mellett kötünk ki; éppen egy jókora vitorlást emeltek fel az állványra, mellette több kisebb-nagyobb halászbárka körül szorokodik a sok szakértő kéz. Elhagyjuk ké-

nyelmes, szép társasgépkoecinkat, melyet e rövid utunkon máris megszerettünk. „Napsugár” a neve s ez pompásan ráillik, mert végig csupa üvegfalán át csakugyan beözönlök a napsugár; ülései rugalmasan párnázottak, teteje nyitott, szabad kilátás nyílik mindenfelé s ha esetleg elfáradnánk a sok látnivalóba, a felszerelt rádió zenéje üdítően fel-

s mégis nagyszerű tájképnek láttára. Elértük utunk legmagasabb pontját: 707 m. Nagy messzeségben is jól észrevehető sas kering. Egyetlen élőlény e vidéken. Itt tanyáztak a lappok télen, most csak elhagyott, gallyakból összetákolts kunyhóik árulják el nyomaikat. Távolabb feltűnnek óriási méretű köcsodák, a hajdani pogány lappok oltárkövei. Meg-

Oslo látképe.

villanyozza az utasokat. Most tehát kiszállunk s megízleljük a *lefsert* (palacsintaszzerű, édes töltelékkel készült norvég különlegesség), hozzá savanyú tejfelt adnak. Kis pihenő után ismét elhelyezkedünk a Napsugárban s kiváncsi várakozással vágtatunk az északi sarkkör felé. Folyton emelkedünk, elmaradoznak a cirbolyák és egyéb tülevelűek, visszatérünk a nyírfa birodalmába. Mocsaras, tözeges területen léccálványokon turfát szárítanak, e vidék egyetlen jó tüzelőjét. Egyre jobban törpül a növényzet, már csak arasznyi fűz és nyírfát látunk és szanaszét heverő nagy köveket, a jégkorszak emlékeit. Tágas fennsíkon vagyunk. Különös érzés fog el ennek a zajtalan, semmi életet, mozgást sem mutató

állunk. Ünnepi megilletődéssel rálépünk a sarkkörre. Kőoszlop jelzi pontos helyét. Az útitársak elszélednek, mindenki keres emléket; ki követ vesz fel, ki bokrétát szed a parányi nyír- fűzfa és más, különleges virágzatú növényekből.

Ezután lefelé vezet utunk, ismét növegszenek a fák, dúsabb az erdő, páfrány és áfonya lombozata. Mennydörgésszerű dübörgés vonja magára figyelmünket. Bővízű széles vízeséshez értünk; ötméterre lezuhanó árja döbbenetes erővel sodródik, kavargó, magasba freccsenő sugarai fátyolszerűen szétporlanak, messze elröpülnek. Feszült figyelemmel lessük az örvényekből menekülő, fel-felszökkenő lazacok ívelő ugrását. Érzik a vesztlüket s csak

kevésnek sikerül életét megmentenie. Ha ebből a haláltáncból elszabadult, ott leselkedik reá a másik veszedelem, a fagyos nyugalommal horgászó angol úr. Látjuk, amint éppen horogra jutott egy jókora lazac, de a hidegvérű halászó tudomást sem vesz róla, tovább evez lassan, szinte észrevétlenül. Mondják, hogy néha órákig vár, míg a zsákmány elfáradt, csak akkor húzza ki a horgot, különben megesik, hogy az erősen ficáncoló hal eltépi a zsinogot a halászó nagy bosszúságára.

Este piciny városkában, Mosjøen (éjtsd másón), pihenünk meg. Néhány száz lakosa van mindössze. Kétkedő bizalmatlansággal nézzük a szerény emeletes házat, Haugans asszony szállóját, ám csakhamar eloszlik minden aggodalmunk. Fiatal, mosolygó leány fogad s készséggel ajánlja szobáit, válogathatunk. Kényelmes, szép bútorokkal berendezett előszobán át vezetnek szobánkba, ott hideg és meleg folyóvizet találunk és mellette szépen felszerelt fürdőszobát. Pompás vacsorát kapunk a nagyvárosba is beillő ebédlőben és felfoházkodunk, vajha nálunk is találnánk ilyen tökéletes berendezésű és ilyen olcsó szállókat a kis vidéki nyaralóhelyeken!

Másnap reggel sétálgattunk a közeli fjord partján. Barna dunnaludak lubickoltak a kristálytiszta vízben, a túlsó parton pedig szédületesen meredek hegyek sötét, jórészt kopár láncolata mélyzött. Télen, sőt még hűvöskor is nagy ott az élet, ellepik a sielők.

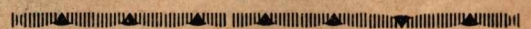
Utunk másnap is változatos és élvezetes volt; a Napsugár utasai az összetartozás érzetével, barátságosan köszöntötték egymást és együtt örültek minden szépnek. Most már sűrűbben lakott vidéken jártunk, gyárak ipar-telepek mozgalmas életét láttuk, városkák sajtóságot épületeit, üzleteit nézegettük. Búcsúzóal még egy nagy tavon vitt át a komp, ezúttal másfél óráig. A délutáni nap-sütés szelid fénye áradt szét a vidéken. A hegyormok rózsaszín kupolája visszaverődött a gyöngyházcsillogású vízfelületen. Mély csend borult a természetre, a társaság megilletődéssel, csendes szemlélődött. Előre vetette árnyékát a búcsúzás fájdalmas érzése. Tudtuk, hogy még csak néhány óráig lehetünk ezen a felségesen nagyszerű vidéken, ezután bezáródik mögöttünk a mesevilág kapuja. A trondheimi fjord felett lebegett a nap csillogó korongja, mikor még utóljára odameredt szemünk erre a végtelenségbe nyúló, mindig le-

nyügözően szép hullámsásra. Aztán megpillantottuk a nagy székesegyház ősi tornyát. Itt a vonat, utazunk Oslóba, Rügen szigeten át Berlinbe, Pestre!

Nem fejezhetem be felejthetetlen utam visszaemlékezéseit anélkül, hogy meg ne említsem a norvégiek híres becsületességét, úgy, amint erről magam is meggyőződtem. Sétám közben gyakran láttam gazdátlanul heverő kerékpárt. Először megdöbentem, aztán, hogy tömegesen feküdtek ott, körülnéztem s íme, a tulajdonosok fürödtek valahol nyugodtan. Tudták, hogy senki sem nyúl az ő kerékpárjukhoz. A kimosott ruhanemű vígan lengedez a városon kívül közös szárítóhelyen, soha el nem cserélik a darabokat. Még éjjel is gyakran láttunk a kertekben, udvarokon száradó fehérneműt, senki nem őrizte. A koscsutak mentén lépten-nyomon találkoztunk nyitott postaszekrényekkel, rajtuk nem egyszer csomag feküdt. Egyik kirándulásunkon a társaságkocsi váratlanul megállt, a vezető leszállt, odament a postaszekrényhez s magához vette az ott elhelyezett írást és pénzt. Visszajövet ugyanoda tette a vásárolt holmit s a visszajáró pénzt, pedig sejtelve sem volt, ki a megrendelő.

Ez a becsületesség, tisztességtudás, föltétlen megbízhatóság okozta, hogy az idegen egy csapásra otthon érzi magát ebben a boldog országban.

Mi magyarok még külön hálával tartozunk norvég testvéreinknek, mert tájékozottak hazánk történetében és velünk éreznek, bíznak Magyarország feltámadásában.

KÖNYVISMERTETÉS.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda. Gyulai Ádám: A mi pénzünk. A gazdasági érdeklődés korunkban mindent előnt, mindent átfórmál a maga képére. Az ifjúság érdeklődését is magára vonta, hogy hogyan azt saját környezetében tapasztalhatja mindenki. Gyulai regénye, meleg humorral és szeretettel beszél egy diáksereg küzdelméről, melyet a pénzzel folytatnak, meghódításáért. Bankalapítás, szekunda elleni biztosítás, kereskedés folyik körülükben a „korrekt” pénzért. Végül is az ifjúság győz a maga tiszta szellemével, a pénz fölött. A regény végigvezet az új szellemű, vállalkozókedvű ifjúság gondolkodásán, s sok reménnyel tölti el az olvasót, a jövő felé. Az ifjúságnak egyik legkedvesebb olvasmánya lesz ez a könyv: szórakozás mellett útmutatást is kap belőle.

Ára egész vászonkötésben 3.80 P.

A világ legnagyobb gyémántköve a tyúktojás nagyságú Jonker-gyémánt. Ezt a 726 karátos drágakövet a délafrikai Kimberley melletti gyémántmezőkön találta Jacobus, aki mint gyémántásó Londonból került oda. Egy bennszülött napszámosa emelte fel a földről nagy vihar után, miután a szélvész letördelt bizonyos sziklakúpokról kisebb göröngyöket. Egy ilyen göröngy volt az a gyémánt is, amelyet négy évvel ezelőtt egy világhírű newyorki drágakőkereskedő, Harry Winston vett meg egymillió fontért.

Az Assamban lévő Cherapunji arról nevezetes, hogy ott esik a legtöbb eső a földkerekségen. A helység az elmúlt évben alaposan rászolgált erre a furcsa hírnévre, mert június elejétől kezdve 12 hét alatt 666 centiméter eső esett, vagyis tízszer annyi, mint amennyi egy év alatt Budapesten esik. Cherapunji-ban az évi átlag 1076 centiméter és a csúcsertéket eddig 1876 júniusának egyik napja tartja, amikor 24 óra alatt 103 cm esőt mértek.

A villámcsapás nemcsak kárt okoz, hanem hasznot is hajt. A kisülés hője ugyanis a levegő nitrogénjét a felbontott víz hidrogénjével vegyülésre kényszeríti, amivel ammóniákat termel. A tudósok kiszámították, hogy a villámok a földkerekségen kb. 100 milliárd kilogramm ammóniákat termelnek. Ezt az anyagot az eső beviszi a földbe, ahol nagyszerű trágyának bizonyul.

Sehol a világon nem foglalkozik annyi ember vászonszövésessel, mint Bombay-ban. A város lakossága a legutóbbi népszámlálás szerint 1,300.000. Mikor a hatóságok közhírré tették, hogy ezentúl vászonszövésessel csak engedélyesek foglalkozhatnak, 13.000 volt az engedélykérők száma. Könnyen kiszámítható, hogy Bombayben minden századik ember vászonszövésessel foglalkozik.

A világ legnagyobb mozdonya Amerikában, a Northen Pacific vonalán közlekedik. A gépszörnyeteg 37 m hosszú, közel 5 m magas, 22 keréken gördül és megterhelve 558 tonnát nyom. Fűtője nincsen; önműködő szerkezet adagolja kemencéjébe a porráörölt szenet.

Az emberi test egész felületén kb. 120 milliárdnyi sejt van, 2 millió pórussal.

A Göncöl-szekér hátsó tengelyének a meghosszabbításában lévő északi csillag tulajdonképpen kettős csillag, egy nappól és egy sötét, láthatatlan kísérőből áll. Ez a rendszer egy egységes súlypont körül mozog, s ekkor a láthatatlan kísérő a fénylő csillagot kisebb-nagyobb mértékben elsötétíti.

Amerikai csillagászok megállapították, hogy Napunk minden olyan égitestet, amely önállóanul kószál a világűrben, előbb-utóbb magához vonz és megsemmisít. Bizonyítékok vannak arra nézve is, hogy az ú. n. **napfoltok** egy-egy ilyen égitestnek a Napba való bekapcsolódásakor keletkeznek.

Sohlbold tanár, a nygyevű amerikai energiakutató bebizonyította, hogy **rézből készült tárgyak** baktérium-mentesek. Már a régi rómaiak is tudták, hogy vizet úgy lehet fertőtleníteni, ha benne rézdarabokat helyeznek el. Az egészséges ember tüdeje a tanár szerint tízszer annyi rezet tartalmaz, mint a tuberkulótikus betegé. A fémek baktériumölő képességét az abban állandóan végbemenő atomrombolás és az e folyamatból származó sugárzás okozza.

Bugacon a januári körvadászat alkalmával fekete rókát lőttek. A fekete róka igen ritka az Alföldön. Az elejtett vad hatalmas példány, himróka. Pofája vöröses, egész teste fekete, csak a farka végén van fehér folt. Bundája igen értékes.

Mák Pista VII. oszt. tanuló előadásai az iskoláról

Édes Öcsém!

Miként a rét zöld fűvét a színes virágok, úgy tarkítják a közönséges órákat a dolgozatírási órák. Mai előadásomban a dolgozatírás mibenlétéről fogok általánosságban beszélgetni.

Dolgozatok céljára év elején füzeteket kell beszerezni. Ezek akkor még üresek, de később különféle szárny- és toll-próbálgatások kerülnek beléjük. A szárnypróbálgatásokat kesze-kusza mondatok, a tollpróbálgatásokat apróbb fröcskölések, esetleg hizottabb malacok (latinul: poca. ae f.) jelzik. A lapok kiszínezéséről a tanár urak gondoskodnak, de itt a szép piros rajzok nem jelentenek értékelkedést. Sőt mint a számtanban a hármasszabály alkalmával tanultátok, a füzet színesége fordított arányban áll a belső értékével. Ti épp azért sohase rajzoljatok füzetbe, de lehetőleg sokat az itatóspapírosra.

A dolgozatírás úgy kezdődik, hogy a tanár úr a folyosón barátságosan megszólítja Bokort vagy Bereczet: Gyere be a füzetekért! Ilyenkor a kitüntetett ifjúnak első kötelessége Nurmi-sebességgel elszárgulani az osztály felé és szíriánát utánozva tudtul adni: Dolgozat lesz! (Erre a hírre tudniillik megnyugosznak némileg a diákok és abbahagyják a megérettöt kergetődzést). Csengétkor aztán a fentnevezett ifjú elballag a tanári irányába. Ha a tanár úr elfeledkezne a megszólításról, emlékeztetni is lehet rá olyan módon, hogy hárman-négyen állandóan ott lebzseltek a

tanári előtt és figyelmes, de egyúttal szemrehányó tekintettel kísérik a tanár úr minden lépését. Ő erre gondolkodni kezd, mi bajotok van s tüstént eszébe jut a dolog.

Tehát Bokor (esetleg Berecz) behozza és kiosztja a füzeteket. Ekkor a tanár úr elismétli és az idegen nyelven is tudókkal lefordíttatja a szép horvát közmondást: *Opasnoje van se nagnuti. Magyarul: Jobbra, balra hajolni veszélyes. Ti ilyenkor fejbólintással adjátok értésére, hogy megértettétek és helyeslitek a dolgot. Munka közben a tartalomra fektessétek a fősúlyt! Ha az írás olvashatatlan is, nem baj. Az csak a külső alakba számít bele, ez pedig a bizonyítvány alján foglal helyet rendszeret címen. A mama ezt a tantárgyat melléktárgyként kezeli s ha rossz is a jegy, nem lesz belőle tragédia. Ha az eleje jó a bizonyítványnak, akkor ezt már elnézi, ha az eleje is rossz, akkor meg úgyszólván mindegy, a haragját nem tudja a végtelenségig fokozni.*

Van a dolgozatírásnak egy igen kellemes része: a javítási óra. Kellemesség tekintetében felér egy olyan footballmérkőzéssel, amelyet elvesztettünk. Lefolyása is olyan. Reménységgel biztat, amíg meg nem kezdtük s az orrunk lóg a végén.

Gyorsírással jegyezte: Rák Bandi.

Az emberi haj élettartamáról érdekes megfigyeléseket közöl egy német orvos. Megfigyelése szerint 16 darab, tavasszal kinőtt hajszál élettartama átlag 210 nap volt, míg 7, ősszel kinőtt hajszál csak 189 napig élt. A nyáron nőtt hajszálak 45 milliméternyi hosszúságot értek el, míg a téli hajszálak csak 38 milliméternyire nőttek.

Hormonoknak a belső elválasztású mirigyek bonyolult összetételű termékét nevezik. Különösen áldásos a hasnyálmirigy hormonjának, az inzulin-nak a hatása a cukorbetegségeknek. A Basedow-kór és a golyva a pajzsmirigy fokozott működése következtében áll be.

Amszterdamban képkölcsönző-üzlet nyílt meg. Az a felfogás alakult ki, hogy a képeknek nem kell feltétlenül örökre birtokunkban maradniuk. Kölcsönzött képekkel mindig új hangulatot lehet varázsolni a lakásba és a lábrakapott felfogás szerint ehhez a gyönyörűséghez mindenki olcsó pénzen hozzáférhet.

A hang

Lehet a hang: durva, fesztelen,
mint tehén-bögés nyári estelen;

lehet a hang: zajos férfigang,
ahogy kiált az esdeklő bitang;

lehet a hang: hahózó, éles,
mely a hegyek ölen semmivé lesz;

lehet a hang: bágyadt, halkuló:
vándorsóhaj a nyárért, mely múltó;

lehet a hang: csábos, meztelen,
mely bűnre csábít bűvös éjjelen;

lehet a hang: pazarlott, beteg,
vagy fagyos, amely agy szájon remeg,

de oly édes, kedves soha tán,
mint az Anyák szent, csókos ajakán...

Lakos György első díjat nyert verseiből.

Az élet dala

Tavaszi volt. Ébredt a világ.
Élet pezsdült, dalolt a táj,
Dalolt a nyíló kis virág
És dalolt a szívem, dalolt.
Ez a sok-sok dal összefolyt,
Csengett, bongott, gyönyörű volt.
És dalolt az egész világ,
Dalolta az élet dalát:
„Ez az élet, az ifjúság.”

Dalolt a táj, dalolt tovább
És meggendültek a kaszák,
És dalolt tovább a világ,
Dalolta a munka dalát,
És egyre pengtek a kaszák
És megfeszültek az izmok,
Lüktettek a vérpatakok,
És lüktetve dalolt a vér:
„Ez a munka, ez a kenyér.”

És a dal halkulni kezdett.
Hullottak a falevelek,
S a létmagvakat szétfújták

Hűvös, rideg őszi szelek,
S pihegve dalolt a virág,
Fáradtan dalolt a világ:
„Ez a halál, ez a halál.”

Bartsch Iván V. tanítónöv.
juttalmazott verseiből, Miskolc.

Vicsor

(Az alsósok pályázatán jutalomkönyvvel
kitüntetett leírás.)

Gallé Tibor, ev. gimn. I. o. t., Bpest.

Ez aztán nagy meglepetés! Egy négy lábú szőr labda az aktatáskában. Már gurul is a szobában és köszön nekem: hau, hau. Körülszaglász, megnyalogat. Bizonyosan tetszem neki. Ni, már fön is van a széken. Apuka fette az ágyamra s megindult az arcom felé. Ne te, ne, hová mégy? Jaj, az irkám! A táskám nem enivaló! Te kis szörgombóc.

Persze a kis szörgombócot meg kell fürdetni. Anyukám már bele is tette a vízbe. Hogy sír, hogy vinnyog! Mi az? A kis kutyuskák sem szeretik a mosdást? Olyan, mint egy rossz gyerek.

A száját nem tudja becsukni, folyton vicsorog. Ezért neveztük el Vicsornak. Ő a ház kedvence. Mindenki szereti, tehát az én vetélytársam. Féltékenyek is vagyunk néha egymásra. De azért jó barátok maradunk. Minden körülmények között. Szervusz Vicsor!

Regény.

(Hatodik közlemény.)

Irta: Farkas Zoltán.

Bélában furcsa érzések kavarogtak. Nagy megkönnyebbülés szállta meg a belsejét. Hálát érzett Seitz úr iránt, hogy így közbevetette magát és megmentette. Hisz csak egy hajszálon múlt az egész... Ha ezt a hajszálat Seitz úr meg nem ragadja, már becsület nélkül bandukolhatna hazafelé a szénporos sárban... S mégsem ezek az érzések töltötték el a belsejét. Ezek is ott voltak valahogy a háttérben, de lelke előterében Schramml Jani futott könnyes, kivörösödött arccal, leszegett fejjel, dühtől és szégyentől elvadultan.. S félrelöki őt a könyökével. Nem lett volna szabad ennek idejutni. Ő a hibás. Nem kereste a barátságát. Nem tartotta magát egyenlőnek. Nem adta neki ajándékba szívét-lelkét. És ha most ezt kidobják, miatta, minden elveszett örökre!

Seitz úr furcsán nézett utána, ahogy szó nélkül megfordult és rohant be a főnöki irodába.

— Főnök úr, kérem, ne tessék Schramml Janit elküldeni!

A főnök mosolyogva nézte egy darabig, aztán csak ennyit mondott:

— Hát el nem bocsátom, de azt a pár jól megérdemelt pofont már nem alkudhatod le róla.

V.

Schramml Jani napokig úgy bujt

Béla elől, hogy csak egy tekintetét se foghatta el. Pedig nagyon barátságos, amolyan „mindent elfedező” mosolyt tartogatott a számára. Százszor elképzelte magában, hogy nézhetett Jézus Péterre, amikor kifelé vezették a főpap házából s ott találta az udvar közepén ég felé emelt kezekkel átkozódva és esküdözve: „Nem ismerem azt az embert!” Péter összeroppant attól a tekintettől. Szíve fenekéig elszégyelte magát. Kiment és keservesen sírt...

Vád és harag semmi esetre se lehetett abban a tekintetben, elméltkedett Béla. Gyűlölet és szidalom csak megkeményíti a szívet, mint a hidegvíz a tüzes vasat. Ezt már Béla is tudta. Mint ahogy minden kisdíák tudja, mért konok az örökösen szidalmat és büntetést osztogató tanár keze alatt, s mért kezes bárány annál, aki mindig csak mosolyog.

De nem homályosíthatja el annak a mosolynak tiszta derüjét még csak a rosszra való emlékezés árnyéka se, mert az is dermeszt és taszít. A megbocsátás olyan reggeli napfény, amely már semmit sem tud a zivataros éjszaka pusztításairól. Jaj lenne a világnak, ha minden gonosz éjszaka után sajnálkozás ködébe burkolt, vérszegény, világfájdalmas nap spórolná tőle savanyú, hideg

mosolyát! Királyivá épen az teszi, hogy olyan gondtalan tékozlással szórja gazdagságát érdemesnek, értelmetlennek egyaránt.

Ilyen királyian bőkezű mosollyal szeretett volna Béla hidat verni Jani szívéhez. De hiába kergette a tekintetét. Nem bírt hozzá mosolyközelségbe jutni. Jani inkább cipelte a csomagokat, fagyoskodott a raktárban, szaladgált ide-oda, csak Bélával ne kelljen együtt lennie egy percet sem.

Egy nap aztán mégsem kerülhette el a találkozást. Mindkettőjüket lerendelték a pincébe rumfejtéshez. Nagy, 15—20 hektós hordóból kellett kiszivatni a rumot gummicsovól és kis két decis meg fél literes üvegekbe szétosztva dugózni, márkázni, csomagolni.

Két napszamos munkás végezte a fejtést. Egyik a kis tömzsi, nagyhangú Szabó bácsi, akit csak „bizalmi”-nak hívtak egymásközt, mert ő lármázott, ha az alkalmazottak és a főnökség közt valami nézeteltérés vagy bérkülönbség merült fel. Szeretett küldöttségbe menni, dörgedelmesen szónokolni, jól enni-inni és nagyhangon dicsekedni hőstetteivel, amikor ennek vagy annak „jól megmondta.” A másik a sovány, hosszú orrú Szarvas Józsi, a sunyi, ugrató emberek fajtajából. Főgyönyörűsége a más kárán örvendezés. Csöndes, lapos megjegyzésekkel szokta áldozatait beleugratni valami jóvátehetetlen számár-ságba.

Schramml Jani már vidáman forgolódott körülöttük a karjára csavart gummicsovól, mikor Béla leereszkedett az idült alkohol-illatú pincébe. Ők hárman felvillanyozott hangulattal láttak neki a munkának, mert ugyebár a „nyomtató ökörnek sem kötik be a száját”, a rumfejtőnek pedig nem tesz-

nek völgyzáró gátat a torkára, hogy a leszíváskor szájába ömlött rumocskát ne gördüljön az alkoholnyomásra könnyen táruló gégekapun. Eltekintve attól, hogy közbe-közbe előre megfontolt szándékkal is meg lehet szopni a csövecskét, amikor a felügyelettel megbízott Glatz úr az üvegeket számolja, vagy a pince hátulján marad, de még ha mindez nem lenne is lehetséges, a berugás akkor is olyan biztos, mint a kákicsi kísértet, mert a töltögetésnél elszálló párák maguk is elvégzik az alkohollal telítés világnézetkódosító műveletét.

Jani tehát nemcsak Béla jelenléte miatt tapadt a gummicsovó körül adódó munkákhoz, hanem mert a láthatatlan, de annál inkább szagolható rumpárák közelről érdekelték. Buzgón rakta tehát a tölcsért egyik üvegből a másikba, erősen föléje is hajolván a csurgadozó aranylénak. A dugózás és márkázás, tulajdonképpen könnyebb munkáját pedig nagylelkűen átengedte Bélának.

Egy darabig gyönyörűen is ment a munka. Szabó bácsi úgy megszoppintotta a csövet, hogy legalább két-három deci kényszerült át a gégekapun szájbeli helyszűke miatt. Ettől aztán még jobban megoldódott a nyelve motollája, mint egyébkor s rettentően italbíró Hány Jánossá dagadozott meséiben.

Szarvas Józsi azonban egy két sunyi megjegyzéssel hamarosan versenypályát terített a téma alá: ki bír több alkoholt? Még egy-két foghegyről oda-szúrt közbeszólás s már mindketten az inasokat ugratták: nem mernének meg-inni egy decit egyszerre, nem mernének kettőt, de semmiesetre se mernének ennyit vagy annyit, amennyit ők egyszer itt vagy ott!

Béla két mondattal levágta az ugratás feléje ágaskodó fejét. Egyáltalán nem iszik. Az alkohol mérég, állattá aljasítja az embert.

— Ah, babatudomány! — legyintett rá Szabó bácsi, de Béla attól kezdve békén dolgozhatott.

Nem úgy azonban a hörcsögtermészetű Jani. Mit? Hogy ő nem? Glatz úr

Öt-tíz perc múlva küldönc szaladt le Glatz úrért, menjen fel egy percre, valamit el kellene intéznie. Glatz úr méregbe gurult, szidta őket odafent, hogy félórát se élhetnek nélküle, de aztán körültekintvén a pincei hordó dombok között, minden rendben megy-é, csak nekiindult a lépcsőnek.

— Hujjé szabad a vásár! Aki le-

Egy darabig gyönyörűen is ment a munka.

felé sandított s mivel az épen háttal állt, felkapott egy kétdecis üveget s úgy magába öntötte egy pillanat alatt, hogy a gigája se igen mozdult. Szabó bácsi megeresztett érte egy-két vállveregetős megjegyzést, de a gonosz Szarvas Józsi csak bökölte fitymáló véleményeit a mai korcs fiatalságról. Ez természetesen újabb két deci eltüntetésére ihlette Janit. S már-már hangosabb lett a hencgése, mint Szabó bácsié.

gény, sárkánytejet szophat! — rikkantotta el magát Szabó bácsi, s rögtön szájába kapta a gummicsövet. Aztán Szarvas Józsi csipentette ujja közé s kezdé óvatosan nyalogatni. Jani azonban nem várta meg, hogy sorra kerüljön a gummicsónél. Fülön kapott egy megtöltött félliteres üveget s hatalmas kortyokban húzta ki a tartalmát.

(Folyt. köv.)

„ESZ-LÉPCSŐ”.

Kossuth Tivadar

(2 pont)

1. E S Z T E R G O M
2. G E S Z T É N Y E
3. E R E S Z A L J A
4. T E L E S Z K O P
5. T E R M E S Z E K
6. F A K E R E S Z T
7. É S Z R E V E S Z

Meghatározások: 1. Magyar város. 2. Gyümölcs, melyet télen eszünk. 3. Itt fészkel a fecske a nóta szerint. 4. Távcső. 5. A trópusokon élő, a hangyához hasonló államban élő állatkák. 6. Temetőben sok van belőle. 7. Figyelmes lesz rá.

Pontversenyünk állása: Abrecht Győző 123, Algöver Mihály 125, Andreics Etus 28, Bánki Zoltán 69, Bányai László 69, Becskő Zsuzsanna 71, Borbély Károly 74, Boros János 110, Bruckner József 104, Czinkotszky István 125, Farkas János 37, Farkasfalvi Mauchs Imre 47, Fertinszky Edit 13, Gálík József 74, Gedövény Lilike 59, Gubucz István 49, Gulyás Mihály 124, Gyimothy Margit 10, Györe János 124, Habersack Oszkár 23, Hegyi István 64, Herrstein Gyula 30, Hibbey Csaba 118, Horváth István 62, Jankó Miklós 48, Jekisa Ervin 16, Karácsony Gyula 110, Kéry János 56, Kilezer Gyula 127, Kliment Zoltán 127, Kossuth Tivadar 127, Kovács András 76, Kozma Márta 120, Krft György 7, Lakos György 127, Laub János 49, Ledzéni András 79, Máczay Lajos, 127, Nagy Sándor 23, Odorfer Magda 127, Orbán László 20, Pataki Lenke 125, Potyondy Gyula 48, Réthy Béla 124, Réti Ernő 98, Sándor Judit 124, Schmidt Gusztáv 117, Schuler Aranka 31, Sebestyén Sándor 10, Steiner Iván 118, Szeberényi Tamás 20, Szohor Miklós 127, Szokolay Pál 124, Szórady István 127, Tarján László 48, Terray László 127, Träger Herbert 74, Uneger László 122, Vajda Gizella 20, Valent Béla 120, Wagner Ibolya 74, Zahorán Judit 25, Zeisler György 102, Zorkóczy Gábor 124.

23

Anekdota

A szellemes magyarázat.

IV. Henrik francia király egy csata után a vezéreivel beszélgetett. A győzelem jó kedvre derítette a társaságot.

— Felsőg — szól az egyik — bizonyára emlékszik még arra az emberre, akivel a multkor az úton találkoztunk. A haja fehér volt, ellenben a szakállá fekete. Mikor Felsőgedet kérdeztem, mi lehet ennek az oka, azt a választ kaptam, hogy a haja azért őszült meg,

mert idősebb legalább húsz évvel, mint a szakállá. De mit szól Felsőged Mayenne herceghez. Nála éppen fordítva áll a dolog, mert a haja fekete és a szakállá fehér.

A király elmosoyodott és azonnal megfelelt:

— Kedves barátom, a tétlenség megőrzi a fiatalságot, viszont a munka öregít. Így aztán Mayenne hercegnél, akiről mindnyájan tudjuk, hogy szeret jól étkezni, az áll sokat dolgozik, ellenben az agya alig valamit.

A januári szám rejtvényének megfejtése.

KERESZTREJTVÉNY.

M Á R R É G N E M S I R T
■ R E Á ■ I N T ■ Z I T A
Z E N É S Z ■ E S E T E M
E S ■ R ■ I R T ■ R ■ S S
D ■ É S Z ■ Ó ■ K E N ■ I
E R ■ Z A B ■ V É T ■ U M
G E E ■ K É T E S ■ U T E
N Á R I ■ R Á Z ■ Á G A M
E L Ő ■ T E R E M ■ A Z O
R Ő S T E L ■ T Á L T O S
Y ■ S É K ■ F ■ R I Ó ■ T
N K ■ N ■ B E L ■ B ■ É P
N Ő K Y G E N O M Á L L I

Betűrejtvények:

KÉSMÁRK

Nagyvárad

Nagyszalonta

Tombola

Kalász

Mult számunk rejtvényének megfejtéséért
könyvjutalmat nyert: Máczy Lajos Nyiregy-
háza, Kossuth Gimnázium és Gedőváry Lilike
Bpest, I., Attila-körút 26.

BUDAPEST, 1940. FEBRUÁR.

XVIII. ÉVFOLYAM. 6. SZÁM.

IFJÚ ÉVEK. Ifjúsági folyóirat.

Alapította Algöver Andor.

Főszerkesztő: Dr. Bánkúti Dezső. Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. Rempert Elek.
Szerkesztő bizottság: Dr. H. Gaudy László, Bpest, Dr. Kekén András, Hódmezővásárhely,
Raskó Kálmán, Szarvas, Dr. Ruhmann Jenő, Sopron, Weiszler Gyula, Nyiregyháza,
Dr. Zelenka Margit, Bpest.

Szerkesztőség: Budapest, VII., Vilma királynő-út 19.

Kéziratok a felelős szerkesztő lakására, Bpest, VII., Damjanich-u. 28b, III. 22. küldendők.

A kiadóhivatal vezetője: Ruzicska László, Budapest, XI., Váli-út 4. II. 2.

Postatakarékpénztári csekkszám: 26.111.

A lap megjelenik a tanév folyamán minden hónapban.

Előfizetési ára egy évre 3 pengő; egyes szám ára 30 fillér.

ifj. Kellner Ernő könyvnyomdája, Budapest, V., Csáky-utca 10. — 90163

Tarkas, Steggy